

hij persoonlijk al te veel waagt om nu te staan naar een beweging, die hem voortdurend in de grootste spanning en onrust moet doen verkeren.

Er zijn dan ook talrijke speculanten, die inderdaad niets liever hebben dan een normale ontwikkeling van het verkeer en van zijn behoeften. Natuurlijk is ook deze bewering niet met cijfers en feiten te bewijzen. Evenwel moet hiertegen worden opgevoerd, dat men door den uiterlijken schijn van groote prijschommelingen en door de wetenschap, dat enkele van zulke schommelingen kunstmatig zijn verwekt, moet concluderen tot een regel voor het geheel en voor alle tijden. Toegegeven moet worden, dat een mogelijkheid van zulke machinaties altijd blijft bestaan. Zelfs moet worden toegegeven, dat het waarschijnlijk is, dat er onder de vele speculanten steeds eenige kunnen wezen, die op grond van hun bijzondere posities naar zulk een schokkend markt-verloop streven. Maar zij, die van zulke machinaties een misbruik zouden maken, menschen dus, waarvan men zou kunnen zeggen, dat zij speculatie in de speculatie voeren, voelen zeer goed, dat zij in zulk een beroep toch nimmer de alles beheerschende factor kunnen zijn. Heel dikwijls toch mislukt hun machinatie, omdat er onbekende tegenwerkende invloeden bezig zijn, invloeden van groepen, die, ook zondigende tegen de regels van gezonde, normale speculatie, machinaties ondernemen, die gaan in een richting, tegengesteld aan die van een andere groep. Dat met die kans van in andere richting gaande operaties steeds rekening moet worden gehouden, zijn alle misbruikers van speculatie zich terdege bewust, en daarom is het onjuist te stellen, dat de speculatie zelf beperkt moet zijn tot en slechts zou kunnen bestaan in zulke, vanuit breed economisch gezichtspunt gezien, nuttelooze, ja schadelijke handelingen.

De geciteerde bewering is even onjuist als deze, dat het bestaan van zelfstandige naties MOET voeren tot chauvinisme en oorlogen.

In dit verband kunnen wij spreken over enkele verschijnselen van de laatste tientallen jaren, waarvan men mede een tempering van het evenbedoelde misbruik heeft gehoopt. Wij bedoelen thans de aansluiting van verschillende personen, hetzij betrokken bij de productie, hetzij gevestigd in den tusschenhandel, die in samenwerking een middel zien om elkander tegen te houden van allerlei onbezonnen stappen en zoo te komen tot een regularisatie van hun bedrijven. Ook de trusts, zoowel de z.g. horizontale als de verticale trusts, zijn mede aan dit verschijnsel verwant.

Men heeft van dit streven naar aansluiting veel kwaads gezegd en — laten wij bekennen — van meer dan één toepassing ook terecht gezegd. Men heeft o.a. gewezen op het harteloze beperken van den toevoer van helgeen voor de consumptie toch geschikt was. Men heeft vooral bezwaar aantekend, en terecht, tegen de vernietiging van groote voorraden artikelen, die als grondstoffen of regelrecht als consumptie-artikel aan het geregelde verkeer onttrokken zijn en dit alleen maar om de prijzen zoo mogelijk op te houden. Men ziet intusschen (het zij terloops gezegd), dat hier toch niet in de eerste plaats het streven voorzat om de wereld op te schrikken met verschrikkelijke prijschommelingen. Meestal was het streven slechts, de prijzen op zulk een hoogte te laten staan, dat men een matige bedrijfs-winst nog zou kunnen verkrijgen. Hiermede is dus een nieuwe tegenpraak gegeven van de boven geciteerde bewering.

Bovendien, wie hier een bezwaar ontwikkelen mocht, speciaal tegen de groot-machten in de productie of in den tusschenhandel, kijkt eens rond in eigen omgeving en hij zal constateeren, dat ook op eigen bodem die vernietiging van voor de consumptie geschikte goederen wordt toegepast, soms omdat er niemand zich aanmeldt om zelfs gratis die goederen te ontvangen, doch dikwijls ook met het vooropgezette doel den handel niet verder te desorganiseeren. Hier op onzen bodem zijn het dan niet de groot-machten en dergelijke; onder ons geschiedt het wel door boeren, welke dicht genoeg bij de groote steden wonen om desnoods zelf hun artikelen aan den man te brengen.

Doch men heeft vastgesteld, dat de groot-machten in productie of handel op nog andere wijze trachten de prijzen te regelen. En dit wel door een beperking van de productie. Hier is dus iets anders dan een vernietiging van wat reeds geproduceerd werd. Bij een beperking gaat het om een vooropgezet plan om de productie van een zeker artikel niet hooger op te voeren dan tot een wel overwogen hoeveelheid en dit te bereiken door te werken naar een zoo nauwkeurig mogelijk uitgewerkte schema.

Men heeft in het verband van deze dingen niet onaardig gesproken van een economisch malthusianisme. De evenbedoelde productie-beperking is niet anders dan redelijk te noemen. Het zou onredelijk zijn de productie te vergrooten, wanneer men weet, dat de consumptie die vergrootte productie niet kan verwerken. Hier kan een samenwerking zijn van producent en handelaar, oftewel speculant, die niet anders dan in zichzelf juist genoemd

mag worden en die, waar zij ook streven naar een reguleering van de prijzen, weerspreken de boven geciteerde bewering, dat de speculant niets liever zou zien dan een niet-stabiele markt.

Niettemin blijft ondanks alle voorzorgen de speculatie altijd een hoogst onzeker bedrijf. Wij willen, zooals in de inleiding gezegd, niet al te veel naar de verschijnselen van de tegenwoordige crisis kijken en daarom slechts terloops wijzen op de storende invloeden, welke een politiek als die van het tegenwoordige Rusland uitoefent. Maar: „dumping“-praktijken zijn immer mogelijk. Er blijven in het geheel van het speculatiebedrijf factoren te over, die zelfs bij de grootste voorzichtigheid de mogelijkheden constant maken.

Neemt men als voorbeeld het doen en laten van eigenaren van ertsmijnen, die producent en handelaar tegelijk kunnen zijn en hiermede dan het speculatiebedrijf opnemen in het geheel van hun onderneming. Dikwijls zullen zulke mijn-directies z.g. „voor-verkopen“ sluiten, welke de afzet van de productie van vele nog komende maanden verzekeren. Men heeft dan echter nog slechts twee dingen verzekerd, t.w. den verkoop en „n“ opbrengst van het product. Daar tusschen in liggen dan de productie-risico's, die wij hier nu maar willen uitschakelen. Een andere risico is gelegen in de kosten van vervoer. De voorzichtige mijn-directie zal trachten hiervoor z.g. chartercontracten af te sluiten, zoodat ook de scheepsgelegenheid en de prijs daarvan vooraf haar zijn verzekerd. Doch dan blijft nog over de vraag, hoe de wisselkoersen zich zullen houden. Indien men verkocht heeft in de valuta van den in het buitenland gevestigden verkoper, dan zal een rizing of daling van de wisselkoersen van grooten invloed zijn op de definitieve opbrengst. Dit enkele voorbeeld illustreert de beteekenis van een goed georganiseerd internationaal bankwezen.

Ten slotte is op te merken, dat tot de rij van speculanten toch eigenlijk ook gerekend moeten worden onze winkeliers. Ook zij nemen deel aan het werk van de tijds-overbrugging. Ook zij doen immers niets anders dan min of meer in het groot inkoopwen wat in kleine kwantiteiten voor de uiteindelijke consumptie zal worden afgeleverd.

(Wordt vervolgd.)

's Gr.

A. S.

POPULAIR-WETEN- SCHAPPELIJKE SCHESEN

Het Chillasme en het Oude Testament.

XXIX.

Ezechiël 34: Herder en schapen.

Na de inscherping van des profeten verantwoordelijkheid, waarmee hoofdstuk 33 begint, volgt in datzelfde hoofdstuk, in terugslag op Ezech. 24:25—27 de mededeeling van de aankomst van den bode, die het bericht bracht van Jeruzalem's val. Daarmee wordt den profeet weer de mond geopend; nadat eenigen tijd zijn profetisch roepen gewogen heeft, kan hij thans zijn nieuwe taak beginnen. Alvorens echter de heilsprofetie een aanvang neemt, krijgen we nog een tweetal woorden van ander karakter te hooren. Het eerste is een veroordeeling van de houding dergenen die in het land Israëls, ook na de tweede wegvoering (van 586 voor Chr.), nog zijn achtergebleven. Blijkbaar moeten wij het ons zóó voorstellen, dat de bode, die ongeveer een half jaar na de inname van Jeruzalem te Tel-Abib aankwam, die houding geteekend had. Daarover moet de profeet Gods afkeuring doen hooren. Zoo is zijn allereerste woord ook in de tweede periode van zijn optreden nog een bestraffing (Ezech. 33:23—29). En het tweede is een teekening van de houding van des profeten medeballingen: nu vooral, in zijn tweede periode, willen ze gaarne naar hem hooren; ze loopen te hoop bij zijn woning, en hij is het onderwerp van aller gesprekken; maar het is de rechte belangstelling niet: ze hooren zijn woorden gaarne, zooals men gaarne een mooi lied of goede muziek hoort, maar ze doen er niet naar; ook de heilsprofetie is niet maar bestemd om het oor te streelen, doch beoogt een geloovig aanvaarden in waarachtige boetvaardigheid over de vroegere zonde, en daarvan wordt helaas bij Ezechiël's hoorders niets bemerkt. Maar toch — éénmaal zal men weten, dat het door hem gesproken woord een profetisch woord, een woord van God, is geweest: want éénmaal zal het komen, zal het in vervulling gaan, en dan zal het duidelijk wezen dat het waarlijk een Goddelijke boodschap was, die Ezechiël bracht (Ezech. 33:30—33).

Eerst met hoofdstuk 34 neemt dan de eigenlijke heilsprofetie een aanvang. Dit is een prediking, welke zich richt tegen de herders van Israël. Met die uitdrukking worden hier, evenals dat herhaaldelijk bij den profeet Jeremia het geval is,

Israëls wereldlijke leidslieden, de burgerlijke magistratspersonen bedoeld. In de allereerste plaats zijn daaronder dan natuurlijk de koningen, verder de hooge staatsambtenaren, en in het algemeen alle overheidspersonen te verstaan.

Als er van „herders“ gesproken wordt, hebben wij vanzelf met een beeld te doen. En nu is het eigenaardige bij Ezechiël, dat het beeld zoo volgehouden wordt. Dit hangt geheel samen met zijn persoonlijke stijl; Ezechiël gebruikt bijzonder gaarne breed uitgewerkte beelden en bedient zich ook meermalen van allegorieën. Zoo wordt hier dan uitgeweid over Israël als de „schapen“, en de handelingen van de overheidspersonen worden beschreven als handelingen van „herders“. Het waren „herders die zichzelf weidden“, d.w.z. hun eigen voordeel zochten; die daarom de schapen „slachten“, en zich met de wol daarvan kleedden, doch er niet aan dachten voor de schapen te zorgen, de zieke beesten te genezen of de verdwaalde weer op te zoeken. En nu zijn de schapen verstrooid, en een prooi van roofgedierte — maar de Heere zal naar hen omzien, die booze herders zet Hij af, en Hij zelf zal als de goede Herder die schapen weer bijeenbrengen en weer weiden op de bergen Israëls, en Hij zal aan hen de zorg wijden die de booze herders nagelaten hebben aan hen te betoonen. Maar dan zal Hij ook onderscheid maken: het verlorene zal Hij zoeken en het gebroekene verbinden, maar het vette en sterke verdolgen. Hij zal zijn schapen weiden met oordeel (vs. 16). Ongetwijfeld is daarvan de zin, dat Hij de armen en geringen in bescherming neemt tegen de rijken en aanzienlijken onder het volk, die, zooals we ook uit andere profeten weten, zich aan afpersing en onderdrukking schuldig maakten. Hier wordt dat booze optreden van de grootten onder het volk alweer in het beeld geteekend (vs. 18—22): zij vreten voor de zwakkere schapen het malsche gras weg en vertreden de rest, ze drinken het heldere water, waarin het zand of de modder bezonken is, en gaan er daarna in loopen om het troebel en voor de andere schapen ongenietbaar te maken; zij dringen de zwakke schapen op zij en stooten ze met de hoorns. Dat dit ziet op den terugkeer uit de ballingschap en op de zorgen die God dan aan zijn volk zal wijden, is vooral duidelijk uit vs. 13, waar door de overigen op zichzelf al wel duidelijke beeldspraak heen de verklaring gegeven wordt: „en Ik zal ze uitvoeren van de volken, en zal ze vergaderen uit de landen en brengen ze in hun land“. Het zal, na wat we daarover meermalen hebben opgemerkt, niet noodig zijn nog eens te bewijzen, dat het meervoud „volken“ en „landen“ geen aanleiding geeft om aan een andere terugvoering te

denken dan die uit de Assyrisch-Babylonische ballingschap.

Wat echter wel onze bijzondere aandacht vraagt is, dat in vs. 23 en 24 nu op eenmaal gesproken wordt van den „eenigen Herder“ dien de Heere over zijn volk verwekken zal, te weten zijn „knecht David“. Er kan moeilijk eenige twijfel over bestaan, dat hier bedoeld wordt de Messias, onze Heere Jezus Christus. De uitdrukking „mijn knecht David“ doet ons denken aan Jer. 30:9 „David, hun koning“, en ook daar moet, gelijk we gezien hebben, de Messias in worden gezien.

Nu rijst vanzelf de vraag: welk verband er gelegd moet worden tusschen de belofte van terugkeer uit de ballingschap en de aankondiging van den Messias? Moet het „en“ waarmee vs. 23 begint, zóó worden verstaan, dat de gebeurtenissen, over welke vs. 1—22 spreken, gelijktijdig met de verschijning van den Messias zijn te denken? Zeker niet. Zooals we reeds meermalen gelegenheid hadden in het licht te stellen, beduidt een dergelijke saamverbinding nog in het minst niet, dat aan gelijktijdige gebeurtenissen te denken is. Mogen we onze lezers vooral nog eens wijzen op onze behandeling van Jer. 30:5—11, waaruit duidelijk blijkt dat terugkeer uit de Babylonische ballingschap en de komst van den Messias in één adem kunnen worden genoemd; de woorden laten daar geen twijfel over, want in vs. 10, dat nog weer na de aankondiging van den Messias komt, wordt het tijdstip van den bedoelden terugkeer zoo nauwkeurig aangegeven, dat ieder zien kan dat de terugkeer uit Babel bedoeld moet zijn (men zie Schets nr XX, in het nr van 29 Mei 1931). De profetie plaatst in tijd soms ver uiteenliggende gebeurtenissen onmiddellijk nevens elkander. Dan zien wij daar het tijdsverschil niet, maar daarom is het er toch wel. In deze profetie van Ezechiël van de schapen en de herders is er ook een zeer begrijpelijk zakelijk verband tusschen beide. Het is hier een soortgelijk verband als in Jer. 23:1—8, tusschen de booze herders en „de Rechtvaardige Spruit“ — in tegenstelling met de zondige wereldsche leidslieden, treedt de figuur op van Hem, die waarlijk de goede Herder is, die zelfs zijn leven stelt voor zijn schapen.

Een andere vraag die zich voordoet, is deze. Hoe staat het nu met de overige verzen van hoofdstuk 34? In welk verband staan deze verzen met het voorafgaande? Behooren ze bij de aankondiging van den Messias? of sluiten ze zich aan bij de belofte van terugkeer uit de Babylonische ballingschap, zoodat we hier een volkomen analoog geval zouden krijgen aan Jer. 30:5—11, dat de aankondiging van den Messias staat midden in